

PIŠE
JURICA
KÖRBLER

Vijest zvuči gotovo nevjerojatno: nitko ih nije natjerao, a hrvatski europarlamentarci s desnice i lijevice, Andrej Plenković, Tonino Picula, Dubravka Šuica, Jozo Radoš i Davor Ivo Stier, sljedeći tjedan zajednički organiziraju mini Dayton u Bruxellesu. Dok će njihove šefove u Hrvatskoj samo krajnja sila natjerati u ponedjeljak da sjednu za zajednički stol, europarlamentarci iz redova HDZ-a i SDP-a nemaju problema sa suradnjom, pa u srijedu organiziraju značajan skup o budućnosti BiH koji će okupiti europsku političku kremu, među kojima i šeficu diplomacije EU Federicu Mogherini.

S Andrejem Plenkovićem, potpredsjednikom Odbora za vanjske poslove Europskog parlamenta, razgovarali smo uoči bruxelleskog skupa, ali nisuse mogle zaobići ni domaće teme. O najavljenom knjizi svog kolege Davora Stiera, koja bi trebala uzdrmati političku scenu i stvoriti uvjete za "novi HDZ", Plenković nije želio govoriti. "Nisam je vidio pa ne bi bio red."

● **Kako iz bruxelleske perspektive vidite aktualne događaje u zemlji i koliko Europa prati što se kod nas događa?**

- Rezultati parlamentarnih izbora, na kojima je HDZ bio relativni pobjednik, stvorili su novu konfiguraciju snaga u Hrvatskom saboru koja nije usporediva s ranijim postizbornim situacijama. Smatram da je za Hrvatsku u trenutnoj gospodarskoj situaciji i u aktualnom sigurnosnom kontekstu u Europi potrebno što prije formirati Vladu. Na razini institucija EU sa zanimanjem se prate pregovori koalicija, a naša politička obitelj Europske pučke stranke - koja predstavlja desni centar, očekuje da novu Vladu predvođe HDZ i Domoljubna koalicija s partnerima u političkom centru. Uostalom, kao i dvije trećine hrvatskih birača koji su glasali za promjene.

● **Borba protiv terorizma**

● **Koja je vaša vizija Hrvatske u mjesecima i godinama koje slijede?**

- Nakon ispunjavanja tri strateška cilja u prošlih 25 godina, stjecanja neovisnosti, pobjede u obrambenom Domovinskom ratu te članstva u euroatlantskim organizacijama, a prateći korak s globalnim i europskim trendovima, Hrvatska treba konsolidirati svoje demokratske institucije i osnažiti gospodarstvo. Prve godine članstva u EU podrazumijevaju dovršetak tranzicije te osiguranje ravnomjernijeg razvoja svih dijelova zemlje. A to uključuje stvaranje stabilnih pravnih i poreznih okvira za poticanje poduzetništva te uklanjanje administrativnih barijera, čime se povećava i privlačnost za ulagače. Istodobno se moraju osigurati odr-

HRVATSKI
EU ZASTUPNICI
U BRUXELLESU
ORGANIZIRAJU
SKUP O
BUDUĆNOSTI
BiH

BiH na jugoistoku ne smije biti zadnji vagon vlaka za EU

Briga o ravnopravnom položaju Hrvata kao konstitutivnog naroda u BiH trajna je zadaća nas zastupnika u EP-u

živi mehanizmi socijalne solidarnosti. Očekujem daljnje sazrijevanje društva koje poštuje tradicionalne vrijednosti, naše kršćanske korijene i kulturu te se razvija po inkluzivnom modelu uz poštovanje prava manjina.

● **U pripremi je skup o BiH koji je izuzetno važan i iz Europu. Ima li nade za BiH?**

- Nakon višegodišnjeg zastoja, Bosna i Hercegovina je ostvarila napredak na europskom putu. Slijedom politike novog pristupa Europske unije stupio je na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i usuglašena je Reformska agenda. Napredak je ostvaren i u uspostavi koordinacijskog mehanizma europskih poslova. Istodobno zabrinjava najava više referenduma u Republici Srpskoj kojima se dovodi u pitanje teritorijalna cjelovitost, prijeti povratak nestabilnosti i zastoj u potrebnim reformama Bosne i Hercegovine. U proteklih godinu dana

Zabrinjava najava više referenduma u Republici Srpskoj kojima se dovodi u pitanje teritorijalna cjelovitost BiH

dogodila su se tri teroristička napada te je nužna i kvalitetnija suradnja sigurnosnih i policijskih službi u borbi protiv terorizma koji prijete cijelom susjedstvu. Mi se u EP-u snažno zalažemo da se što prije riješi pitanje prilagodbe Protokola uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju kojim bi se uzelo u obzir članstvo Hrvatske u EU jer taj problem već dvije i

pol godine zabrinjava hrvatske gospodarstvenike.

● **Europski put BiH**

● **Što je s položajem Hrvata u BiH?**

- Briga o ravnopravnom položaju Hrvata kao konstitutivnog naroda u BiH trajna je zadaća nas zastupnika u EP-u. Posebno nas zabrinjava kontinuirani trend smanjivanja

broja Hrvata u BiH. Ovog tjedna sam imao čast u EP-u organizirati predstavljanje knjige 'Ljubav. Sila. Domišljatost. Skidanje maski.' banjolučkog biskupa Franje Komarice, koji se godinama zalaže za zaštitu interesa Hrvata i njihov povratak u entitet RS-a. Zadovoljan sam što je na konferenciji bio i nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić. Oni su susreli sve ključne zastupnike EP-a koji se bave BiH i predsjednika Martina Schulza.

● **Nekoliko ste puta vi europski parlamentarci pokazali da se može djelovati zajedno, bez obzira na stranke. Tako je došlo i do organizacije ovog skupa?**

- Kao hrvatski zastupnici, imamo prioritarnu vanjsko-političku inicijativu i emancipiramo BiH kao važnu temu u EP-u. Smatram da ona mora biti visoko među prioritetima EU te stoga u bliskoj suradnji s partnerima u BiH kolegica Šuica te Picula, Preda, Radoš, Stier i ja organiziramo konferenciju o 'Europskoj budućnosti BiH - 20 godina nakon Daytonsko-pariskog mirovnog sporazuma'. Na njoj će sudjelovati članovi Predsjedništva BiH Čović, Izetbegović i Ivanić, te visoka predstavnik Mogherini, povjerenik za

Proširenja EU za mandata ove Komisije neće biti, a kandidati trebaju raditi na provedbi potrebnih reformi

susjedstvo Hahn, predsjednik EPP-a Daul, visoki predstavnik Inzko, predstavnik SAD-a Yee, bivši ministar Granić, kolege Brok, Kukan i Pačk...

● **Koje se poruke očekuju?**

- Prva je poruka političkim akterima u BiH da prepoznaju šansu nove politike EU te angažirano pristupe provedenju opsežnih reformi koje se tiču javne uprave, pravosuđa i borbe protiv korupcije. Druga je da želimo jasnije definirati europski put BiH i podcrtati značaj što skorijeg podnošenja zahtjeva za članstvo BiH u Uniji. Ne smije se dopustiti povijesna nepravda da BiH među zemljama jugoistočne Europe bude zadnji vagon u vlaku za EU, poglavito u vrijeme kada Crna Gora dobiva pozivnicu za NATO, a Srbija otvara prva pregovaračka poglavlja. Pritom je reformska i europska orijentiranost predsjedatelja Predsjedništva BiH dr. Dragana Čovića vrlo korisna. Tome u prilog govore i nova Strategija proširenja EU i Izvješće EKO napretku BiH koji su najpozitivniji do sada.

● **Zaštita Schengena**

● **Sa summita Procesu Brdo-Brijuni poslana je snažna poruka da Europa nije zatvorila vrata zemljama jugoistoka. Hoće li se širiti i dalje i kada realno možemo očekivati prijem novih članica, prije svega Srbije?**

- Summitom u Zagrebu potvrđeno je da je za stabilnost i sigurnost jugoistočne Europe nužna integracija u EU, nastavak međusobne suradnje, ali i transatlantsko partnerstvo SAD-a i EU. Stoga je značajno da je nakon njemačke kancelarke Angele Merkel te francuskog predsjednika François Hollande potpredsjednik Joe Biden jasno dao do znanja da i SAD podržavaju ovakav koncept suradnje. Jasno je da novog proširenja EU neće biti za mandata ove Komisije. Države kandidatkinje trebaju iskoristiti vrijeme koje je pred njima za provedbu potrebnih reformi, a EU članice trebaju pripremiti svoje javnosti za buduća proširenja.

● **Predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker nekoliko je puta upozorio da je Schengen ugrožen. Kako će se najefikasnije zaštititi europske granice?**

- Veliki migracijski pritisak na pojedine članice EU razlog je što su neke države odlučile za uvesti pojačane kontrole na granicama, pa i podići ograde. I Francuska se nakon recentnog jezivog terorističkog napada u Parizu odlučila na zaštitu vanjskih granica. Premda su takve odluke u aktualnim okolnostima do određene mjere razumljive, važno je napomenuti da mogu biti samo privremene i nikako ne smiju dovesti do razgradnje pravne stečevine EU. ●

ODNOS PREMA IZBJEGLIČKOJ KRIZI

Ne smijemo od tranzitne postati zemlja destinacije

● **Kako se u svemu do sada ponijela Hrvatska, kako Europa gleda na naš odnos prema izbjegličkoj krizi?**

- Vladina kriva procjena opsega i intenziteta migracijskog priljeva, te logistička nepripremljenost u početku je prouzročila improviziranje u suočavanju s krizom. Ujedno, predizborne zloporabe te izostanak adekvatne komunikacije nepotrebno su doveli do problema u odnosima sa susjedima. Situacija je

sada bolja, a prijedlozi koje smo kao oporba iznosili od samog početka krize u većem su dijelu prihvaćeni. Riječ je prije svega o uvažavanju različitih pravnih statusa migranata, tj. izbjeglica, tražitelja azila i ekonomskih migranata. U malo više od dva mjeseca kroz Hrvatsku je prošlo više od 450 tisuća izbjeglica. Mudrom politikom potrebno je izbjeći scenarij po kojem bi Hrvatska od tranzitne zemlje postala zemlja destinacije. ●